

יו"ל ע"י כולל "שערים המצויינים" שע"י מוסדות "דרכי תורה" רחובות

כולל להוראה ולעיון ההלכה לאברכים מצויינים בני עליה ❖ כולל "מבקשי ה'" לבעלי בתים שקיבלו עליהם עול תורה
בביהכ"ס ע"ש שלמה אלפסי רח' התחיה 1 רחובות

מה בסידי מה פולחני תבא מה יח' אלול המשטיא מה ג'ליון 238 מה שנה ה' מה

יראת ה' היא אוצרו

מורא שמים - מפתח הברכה והשפע

הכלי יקר (פס' ח) "יפתח ה' לך את אוצרו הטוב, היינו אותו אוצר שהקב"ה עושה בשמים מיראת ה' אשר באדם, כי היא אוצרו של הקב"ה. ושמא תטעה לומר שיש לו ית' איזה צורך באוצר זה, על כן אמר יפתח ה' לך את אוצרו הטוב, שאין לו ית' שום צורך באותו אוצר, כי אם לך הוא שמור, ליתן לך משם כל צרכך ולפרנסך משם. ונמצא שרק ע"י מורא שמים זוכה האדם לשפע ברכה במעשה ידיו, כי גנזי הברכה אינם מושפעים אלא מבית האוצר של היראה. וכן מצינו **בבעל הטורים** (ויקרא כו, ט), **'יראת ה' היא אוצרו. אם תמלאו את אוצרותי, אמלא את אוצרותיכם, ויפתח ה' לך את אוצרו הטוב.'**

הרוצה לזכות לעושר ללא היזק רוחני, יחזיק במדת

היראה פיסודו של יצחק

וכיסוד הדברים שהיראה היא מפתח השפע והברכה, נתפרש בדברי ר' **צדוק הכהן** (פרי"צ כי תבא אות טו) שהאריך לבאר, שהברכות המופיעות בפרשתנו הם כנגד מידותיהם של האבות. וברכת "יפתח ה' לך את אוצרו הטוב" היא ממידתו של יצחק אבינו שהיא בחינת היראה. וזו לשונו, "יפתח ה' לך את אוצרו הטוב הוא כנגד מידת הגבורה שיצחק אבינו מרכבה לה. וכבר אמרו (ברכות לג:) **שאינו לו לקב"ה בית גנזיו אלא אוצר של יראת שמים**, וזהו מידת יצחק יחד יצחק. ומה שנאמר "לתת מטר ארצך בעתו ולברך את כל מעשה ידך", יתבאר על פי אמרם (ביב כה:) "הרוצה להעשיר יצפון". דהיינו, שמי שרוצה לזכות לעושר, ושלא יזיק לו העושר ללכת בדרכי ה', יצפון, כלומר, יחזיק במדת היראה שהיא מידתו של יצחק [שהיא בבחינת 'צפון']. וכן מצינו הפלגת העושר ביצחק אבינו, כמו שדרשו (ב"ר סד, ט) שהיו אומרים זבל פרדותיו של יצחק ולא כספו של אבימלך."

הגשם הראשון נקרא 'יורה' על שם היראה

ולאור זאת יתבאר אף המשך הפסוק, "יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים, **לתת מטר ארצך בעיתו**". שהרי לפי המבואר לעיל, 'אוצרו הטוב' היינו אוצר היראה, ועל כך אמר הכתוב שבפתיחת אוצר זה יזכו ישראל לגשמים. ואם כן נמצא, שאף ברכת הגשמים תלויה ביראת שמים, בהיותה נובעת מאוצר היראה. ובפרשתנו ביאר **הכלי יקר** (פס' ח) על פי יסוד זה, את דברי ר' יוחנן (תענית ב.) **'שלשה מפתחות בידי של הקב"ה ולא נמסרו ביד שליח, מפתח של גשמים, מפתח של חיה, ומפתח של תחיית המתים.'**

מנהג מלך בשר ודם לעשות אוצר מיוחד ולאכסן בו את ממונו ורוב קניינו. וכידוע, מלכותא דרקיעא כעין מלכותא דארעא, ואף למלכו של עולם יש אוצר מיוחד. אמנם אין זה כאוצר מלך בשר ודם, כי לא ישוו לפניו ית' אבנים טובות ומרגליות, אלא "יראת ה' היא אוצרו" (ישעיה לג, ו). כי אין שבח לקב"ה בעולמו מלבד יראת עבדיו, שהרי הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, ובידי האדם נתונה הבחירה בין טוב לרע, ולכך יש לקב"ה אוצר מיוחד שבו גונז הוא את יראת יראיו הבוחרים בטוב, ומשתבח ומתפאר בהם (ע"פ רבינו בחיי וכל"י דלח"ק). ותכולת האוצר עומדת לזכות יראיו להשפיעם טובה וברכה כערך יראתם, וכפי שיתבאר במאמר שלפנינו.

רבינו בחיי- היראה היא תכלית כל המצוות שבתורה

הנה נאמרו בפרשתנו תוכחות קשות ונוראות, ובחתימתם נאמר (פס' ח) "אם לא תשמור לעשות את כל דברי התורה הזאת, **ליראה את השם הנכבד והנורא הזה**". ומדברי **רבינו בחיי** למדנו, שבפסוק זה לימד משה לישראל את תכלית כל המצוות, ואת הסיבה שבעטיה יתקיימו התוכחות האיומות. וכפי שכתב 'ביאר בכתוב הזה, כי הכוונה בכל המצוות שבתורה היא לתכלית אחת, והיא היראה. וכן ביאר משה במעמד הר סיני, כי אין תכלית הכוונה בנתינת התורה אלא היראה. וכפי שאמר (שמות כ, טו) "לבעבור נסות אתכם בא האלהים, **ובעבור תהיה יראתו על פניכם**". וממנו ראה המלך שלמה וחתם ספרו באומרו (קהלת יב, ט), "סוף דבר הכל נשמע, את האלהים ירא ואת מצותיו שמור, כי זה כל האדם".

וביאר בזה עוד, 'הא למדת שהיראה היא עיקר לכל, וגדולה היא משאר המידות, והיא העולה על כל המצוות. ששאר המצוות כתפילין וציצית וכיוצא בהן, כיון שגמר האדם מלעשותן הרי הוא בטל מהן, אך לא כן מצות היראה, כי אין לה זמן, אלא קיימת היא לעולם בכל עת ובכל שעה. וזהו שנאמר (תהלים יט, ט) יראת ה' טהורה **עומדת לעד**'.

גנזי הברכה מושפעים לאדם פבית האוצר של היראה

ויש להמשיך הקו הלאה, ולבאר לאורו את אחת הברכות הנעלות שהוזכרו בפרשתנו, והיא (פס' יב) "יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים, לתת מטר ארצך בעיתו, ולברך את כל מעשה ידך". כי לפי פשוטו, 'אוצרו הטוב' היינו גשמים, שבברכת ה' ירדו בהמוניהם ויררו את האדמה. אמנם לדברינו לעיל יתפרש, ש'אוצרו הטוב' היינו אוצר היראה שבו גנוזות ברכות יראי ה', וכוונת הכתוב בזה היא כדברי

ונתבאר בגמי' שם, שהמקור לכך שמפתח הגשמים אינו אלא ביד הקב"ה, הוא מהפסוק **"יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים לתת מטר ארצך בעתו"**, שמשמעו 'יפתח לך' בעצמו ולא ע"י שליח. ולכאורה, בשלמא לגבי מפתח של חיה ותחיית המתים מובן הטעם שלא נמסרו ביד שליח, כי השי"ת הוא מקור החיים לכל הנולדים ואף לתחית המתים, אמנם קשה, מה נשתנה מפתח הגשמים (נה"ה **למפתח הפרנסה**, כמבואר בגמי' שם) שלא נמסר ביד שליח.

אמנם כתב הכלי יקר שלאור היסוד הנ"ל הרי זה מבואר היטב, כי מקור הגשמים והפרנסה נובע מהאוצר המיוחד של יראת ה', ולכך אין הקב"ה מוסר את מפתח אוצר היראה ביד שליח, אלא הוא בעצמו ובכבודו מחזיקו בידו, כי אוצר זה חביב עליו עד מאד.

ויש להוסיף בזה, שהנה ידוע שהגשם הראשון נקרא בשם 'יורה', וכן 'מורה', וכדברי הנביא (ויאל ב, כ) **"כי נתן לכם את המורה לצדקה, ויורד לכם גשם מורה ומלקוש בראשון"**. וביאר ר' **מרדכי הכהן מגורי האר"י בספר 'שפתי כהן'** (דברים יא, יד) שהגשם נקרא כן מלשון 'מורא' ו'יראה', כי על ידו תהיה יראת ה' בלב הבריות, שמצפים לגשם ולמטר ומתחזקים בעבודת ה' ויראתו.

ואמנם לדברינו עד עתה יתכן לפרש, **שהגשם נקרא על שם היראה, כי מקורו נובע מאוצר היראה, ובאשר אין הוא בא אלא בזכות היראה**. ואפשר שזו עומק כוונת השפתי כהן, כי על ידי הגשמים יתחזקו הבריות ביראה, היות וברכת הגשמים באה רק בעבור היראה. [ולכך נתקנה הזכרת הגשמים בברכה השניה שבתפילת העמידה, שהיא כנגד יצחק אבינו עמוד הגבורה והיראה].

כי שיש בו תורה ומצוות ללא יראה דוסה לעוף

שנקרא 'כנף רננים' (טווס)

והנה הנחילונו חז"ל בכמה וכמה מקומות, כי ללא יראת ה' אין קיום לתורה שהאדם למד, חרף כשרונותיו הרבים. וכמאמרם (שבת לא.) **'בשעה שמכניסים את האדם לדין אומרים לו, נשאת ונתת באמונה, קבעת עתים לתורה, עסקת בפריה ורביה, צפית לישועה, פלפלת בחכמה, הבנת דבר מתוך דבר. ואפילו הכי, אי יראת ה' היא אוצרו-אין, אי לא-לא'**. וכן אמרו שם, 'משל לאדם שאמר לשלוחו, העלה לי

כור חיטין לעלייה. הלך והעלה לו. אמר לו, עירבת לי בהן קב חומטון? [נעפר המשמר את הפירות שלא יתלעו], אמר לו, לא. אמר לו, מוטב אם לא העלית. והיינו, כי כשם שללא אותו עפר יתלעו החיטים, כך ללא היראה נחסר החומר המשמר והמקיים את המעלות הרוחניות שהשיג האדם בתורה ובמצוות.

ובהקדמת **השב שמעתתא** ביאר זאת על פי דברי **החובת הלבבות** (שי"ה פ"ו), 'היזהר שלא יהיה ענינך במעשיך לאלוקים, כענין העוף, שאמר עליה הכתוב, שהיא יולדת ביצה ומחממת אותה על פני הארץ, ממיעוט שמירתה אותה, עד שיפסידה בעלי חיים, ולא תעשה אפרוח'.

וכוונתו לעוף שהוזכר **בספר איוב** (לט, יא), שנקרא 'כנף רננים' [פירש **המצודת דוד**, שהכוונה לטווס שנקרא רננים על שם שיתשמח ותרנן ביופי כנפיה], ודרכה שלא לדגור על ביציה כי אם לטוונם באדמה כדי שיתחממו שם. ומחמת כן נבקעות הביצים על ידי עוברי דרכים ובעלי חיים, ואין גדלים אפרוחים כלל. וכמו כן הוא האדם, שאף אם הינו עוסק בתורה ומצוות, צריך הוא שמירה על ידי היראה, ובלעדיה לא יועילו כל מעשיו.

השב שמעתתא- היראה 'בת' והתורה 'בן', וזהו שאפרח

'בת תחילה סימן יפה לבנים'

והוסיף עוד **השב שמעתתא**, שזהו שמצינו **בזוה"ק**, שהיראה נקראת 'בת' לעומת התורה שנקראת 'בן', כי כשם שאשתו של אדם משמרתו מחטא, כך היראה משמרת את החכמה, ולולי שמירה זו אין קיום לתורה ולמצוות.

וכתב, שלזה רמזו חז"ל באמנם (בי"ב קמ"א) 'בת תחילה סימן יפה לבנים', כי כל שיראתו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקיימת, וכשיש 'בת' תחילה, דהיינו יראת שמים, זהו סימן יפה לבנים, דהיינו התורה שנקראת בן, שאינה מתקיימת באדם אלא על ידי היראה.

הזודי יקר! הנה מוזמן לטעום ממתקנות התורה ולהשתתף בשיעורים בגמרא והלכה, מוסר ופרשת השבוע,

הנמסרים בימים א' עד ה' בבית מדרשנו בביהכ"ס אלפסי (רח' התחיה 1 רחובות) מאת ראש הכולל הרה"ג רונן גולן שליט"א בבוקר בין השעות 10:30-11:30 וכן אה"צ בין השעות 15:30-16:30. תפילת מצחה בכל יום בשעה 13:15. כמו כן ניתן להצטרף ללימוד בבית המדרש. שעות הלימוד החל מהשעה 9:15 ועד ל-17:30. הנשא הנלמד הוא הלכות שבת (ס' ש"ט) מסוגיות הגמרא, טור וב"י, עד להלכה למעשה. ומהשעה 16:30 לומדים הלכות סוכה.

העלון מוקדש לע"ג
אליהו בן יעקב ז"ל
קואידנוב פאר בת מזל וציון ע"ה
מזל בת מלכה ע"ה
שרה בת שבע בת סגולה ע"ה
אילנה בת גילה ע"ה
רחל בת מרים ע"ה
מאיר בן אספרון ז"ל
רחל בת אסתר ע"ה
יעקב בן חנני ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה

העלון מוקדש לע"ג
משה בן חלימה וסאלם ז"ל
הרב עובדיה בן יעקב ז"ל
שושנה בת עזיה ע"ה
חיים בן חנה ז"ל
בנימין בן סעדיה ז"ל
יצחק בן ויידה אסתר ז"ל
ליאון יהודה בן מרים ז"ל
רחל בת יוסף וברדה ע"ה
ת.נ.צ.ב.ה

העלון מוקדש לע"ג
שלמה אלפסי בן שמעון ז"ל
חיים ויקטור בן רחל ז"ל
אברהם בן טאוס ז"ל
רינה בת חנה ע"ה
סעדה בת זוהרה ע"ה
שמואל בן דוד ומרים ז"ל
שלמה בן דוד ומרים ז"ל
שמעון בן מיליה ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה

העלון מוקדש לע"ג
ר' בנימין בן משה ז"ל
סרה שרה בת רחמה ע"ה
צביה בת סרה ע"ה
רחל בת סאלחה ע"ה
נאוה מזל בת תאג'ה ע"ה
אהרן בן יחיא מעברי ז"ל
מאור בן צביה ז"ל
אבלין בת איבון ע"ה
ת.נ.צ.ב.ה

כתובת האתר: אודישן טלית, אסילת יוסף 3/10, טל' 08-9744220 © כל הזכויות ושמירת הפרט: rinuna@shtaygen.co.il

קורא נכבד! עלון זה יו"ל כחלק מפעילויות מוסדות "דרכי תורה" רחובות. בנוסף לכך קיימים: כוללים לאברכים מצויינים. בימ"ד להוראה לרבנות. כולל ערב. כולל בין הזמנים. כולל יום שישי. קרן "פותח את ידך" - סיוע למשפחות נערכות. וכן הנצחה לע"ג הנפטרים. אם ברצונך להיות שותף למפעל אדיר של תורה וחסד במשך כל ימות השנה, צור קשר עם הנהלת המוסדות, והבא ברכה אל ביתך!

כתובת המשרד: רח' מרגולין 12 רחובות. טל' 08-9452903. פקס: 08-9452903. דוא"ל: salami1@bezeqint.net
כמו כן ניתן לתרום לפעילות המוסדות ולהקדשות והנצחות בעלון ע"י הפקדה בבנק הדואר ח-ג 8795528 ע"ש "דרכי תורה"